

NURSIPALU KAVANDATAVA HARJUTUSVÄLJA
ARENDUSPROGRAMM

Projekt

Tallinn 2005

Sissejuhatus

Kaitsejõudude harjutusväli on maa- või mereala koos selle kohal oleva õhuruumiga, kus korraldatakse kaitseväge, Kaitseliidu ja siseministeeriumi valitsemisalas olevate sõjaväeliselt korraldatud üksuste taktikalisi harjutusi, õppusi, laskmisi, lõhkamistöid ning katsetatakse relvi, lahingumooni, lahingu- ja muud tehnikat.

Planeeritavate harjutusväljade peamine ülesanne on kaitsejõudude väljaõppe tagamine. Eestisse on planeeritud rajada lisaks Kaitseväge keskpõlügenoonile viis harjutusvälja: Männiku, Klooga, Nursipalu, Sirgala ja Kikepera. Harjutusväljade asukohad on määratud lähtuvalt väljaõppekeskuste paiknemisest ja vajadusest tagada väljaõppekeskustele väljaõppevõimalusena rühma suuruse üksuse lahinglaskmiste läbiviimise võimalus.

Nursipalu harjutusvälja pindala on 3134 hektarit ja välispiiri pikkus 26 860 meetrit.

Harjutusvälja hakkavad kasutama põhiliselt jalaväge väljaõppekeskus Kuperjanovi Üksik-jalaväepataljon ja Kaitseväge Võru Lahingukool, väiksemas osas on kasutajad Kaitseliidu Võru, Põlva, Valga ja Tartu malevad, Kaitseväge Ühendatud Õppeasutused ja teised nn jõustruktuurid (Päästeamet, Politsei, Piirivalve). Võimalik on ka lasketiiru kasutamine jahimeeste ja laskesportlaste poolt. Soomukite väljaõpet Nursipalu harjutusväljal ei ole ette nähtud. Relvad, mida Nursipalu harjutusväljal kasutatakse, on enamasti käsituli relvad, suurematest täna varustuses olevatest relvadest saab (arvestades ohutusnõuetega) kasutada miinipildujaid (kuni 120 mm) ja tankitõrjegranaadiheitjaid.

Käesolev lähteülesanne on valminud koostöös Kaitseväge Võru Lahingukooli ja jalaväge väljaõppekeskusega Kuperjanovi Üksik-jalaväepataljon.

1. Harjutusvälja välispiiri kulgemine ja tähistamine

Harjutusvälja välispiiri kulgemise valikul arvestati järgmisi põhimõtteid:

- püüda saavutada planeeritava harjutusvälja minimaalne pindala lähtudes ohualade paiknemisest;
- planeeritav harjutusvälja territoorium sisaldaks minimaalselt eramaid;
- planeeritaval harjutusväljal asuks minimaalselt loodusväärtusi;
- piir järgiks võimaluse korral looduslike rajatähiseid (jõed, raudteed jne).

Välispiiri laius on 2-5 meetrit, kus on vajalik teha raadamine. Suletava ala piir tuleb tähistada vastavalt ohutustehnika eeskirjale umbes 100 meetri tagant umbes 1,5 meetri kõrguste postidega, millel on selgesti loetav silt informatsiooniga. Ala sulgemisest teavitatakse infotahvlitel, mis asuvad harjutusvälja suletava ala sisenemiskohtades, samuti paigaldatakse tõkestajad püsitähistusega tähistatud piirile. Suletava ala piirile suunduvad teed suletakse statsionaarse tõkestuspostiga, lipumastidesse heisatakse punane lipp. Täpsed nõuded kehtestavad kaitseväge ohutustehnika eeskirjad.

2. Keskkonnakaitse

Planeeritava Nursipalu harjutusvälja territooriumil on kaitseministeeriumi tellimusel teostatud loodusväärtuste inventuur, mis sisaldab põhjalikku linnustiku ja koosluste inventuuri ning mille käigus leiti mitme kaitsealuse linnuliigi pesapaigad ning kaardistati väärtuslikud metsakooslused.

Inventuuri eesmärgiks oli selgitada, kas planeeritaval harjutusvälja alal pesitseb kaitsekorralduslikult olulisi linnuliike, kus nad pesitsevad ja millised alad harjutusvälja sees on lindude seisukohast olulised säilitada. Lisaks anti hinnang taimestiku seisundile, toodi välja kõrge loodusväärtusega piirkonnad ja hinnati kavandatavat tegevuste võimalikku mõju nende alade looduslikule seisundile. Samuti hinnati 2005. aasta alguses koostatud planeeringut „Kavandatud Nursipalu harjutusvälja objektide lühiiseloostus ja nende kasutamise põhimõtted“ ja selle sobivust inventuuri tulemustega.

Inventuuri tulemusel selgus, et mitte kõik harjutusväljale planeeritud objektide asukohad pole linnustikku säästvalt ja kõrge loodusväärtustega alade säilimist tagavalt planeeritud. Ekspertide hinnangul on harjutusvälja planeerimine samas piirkonnas võimalik ka looduskeskkonda säästes.

Käesolevas planeeringus on arvestatud loodusväärtuste inventuuri tulemustega ning arvestades eramaa omanike huvisid on harjutusvälja territooriumist välja jäetud võimalikult palju eramaid.

Harjutusvälja kasutamise juures arvestatakse järgnevate võimalike looduskeskkonda häirivate juhtude leevendustega:

- ala nr 1 kasutamine viiakse miinimumini 1. veebruarist 31. juunini;
- merikotka pesapaiga kaitsetsoonis ja selle vahetus läheduses ei viibita 15. veebruarist 31. juulini;
- must-toonekure pesapaiga kaitsetsoonis ja selle vahetus läheduses ei viibita 15. märtsist 31. augustini;
- viibides väärtuslikul kooslusel ollakse teadlik selle väärtustest (nt mahalangenud puud on osa kooslusest);
- lõhkamistööl ja suuremat müra tekitavate harjutuste läbiviimisel arvestatakse võimalusel tuule suuna ja teiste ilmastikuoludega;
- keskkonnakahjustuste ja müra tõkestamiseks vallide rajamine ja seinte ehitamine.

Harjutusvälja kasutamise käigus planeeritakse teostada regulaarseid seireid ja perioodilisi hinnanguid looduskeskkonna säilimise tagamise huvides. Nimetatud tegevused viitavad võimalikule probleemsele olukorrale juba varajases faasis.

3. Harjutusvälja prognoositav kasutuskooormus

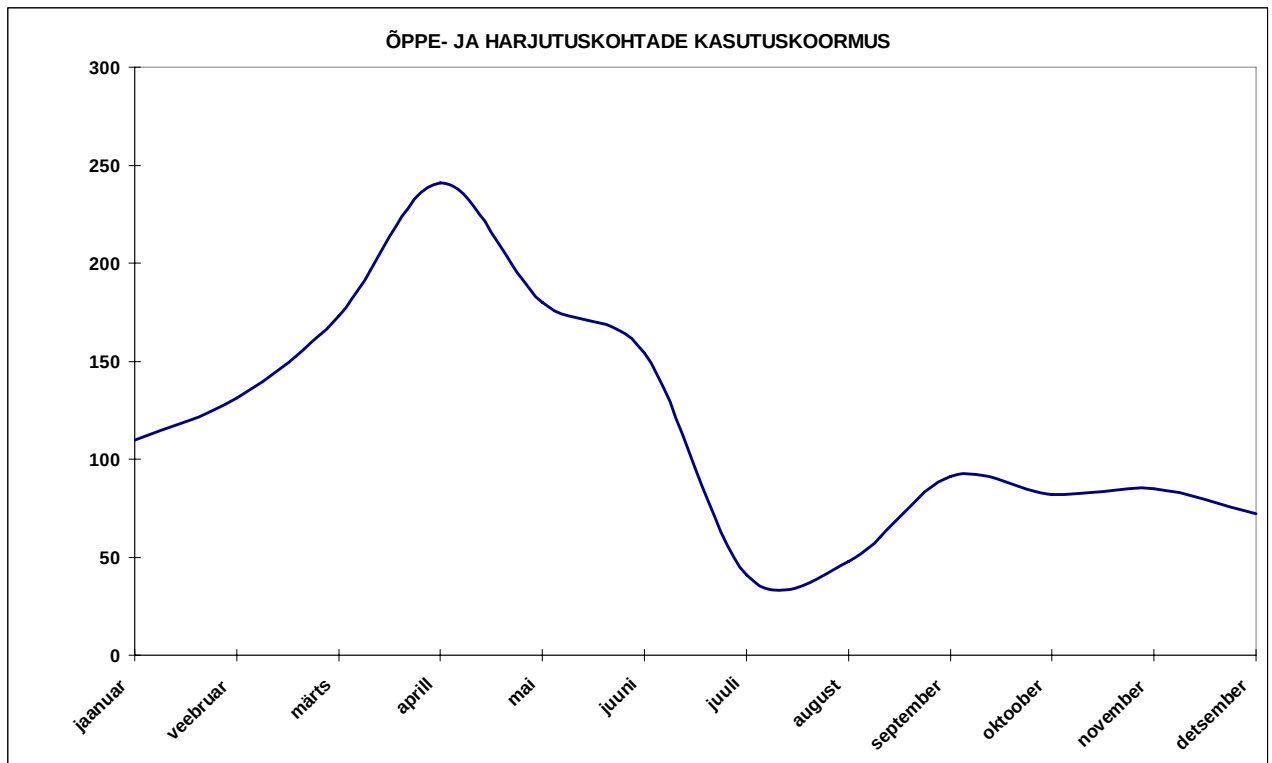
Olemasolevad väljaõppekohad Nursipalus võimaldavad läbi viia ainult esmaseid laskeharjutusi käsituli relvadest ning teostada lõhketöid ja käsigranaadi viskeharjutusi. Käesoleval ajal kasutatakse harjutusvälja laskeharjutuste läbiviimiseks ligikaudu 190 päeval aastas.

Harjutusvälja ja väljaõppehitiste nõuetekohane väljaehitamine võimaldab kvaliteetsemat ja mitmekülgsemat väljaõpet ning paralleelselt väljaõppehitiste kasutamist, millest tulenevalt on võimalik ühe päeva jooksul tagada suurema hulga ajateenijate väljaõpe. Harjutusvälja täielikul väljaehitamisel ja jalaväe väljaõppekeskus Kuperjanovi Ükisk-jalaväepataljon ajateenijate arvu suurenemisel 800 meheni, harjutusvälja laskeharjutuste läbiviimiseks kasutatavate päevade arv oluliselt ei suurene. Prognoositav laskeharjutusteks kasutatav päevade arv on ligikaudu 200, mis koosneb järgnevatest harjutustest:

- laskeharjutused käsituli relvadest. Toimuvad ligikaudu 200 päeval aastas. Nõuetekohase lasketiiru valmimisel Tsiatsungõlmaal, saab käsituli relvade laskeharjutuste osas Nursipalu harjutusvälja kasutuskooormust oluliselt vähendada ning tekitada laskeharjutustest vaba perioodi juulist septembrini.
- lahinglaskmise laskeharjutused. Toimuvad aastas ligikaudu 100 päeval, ajavahemikus oktoobrist maini.
- laskeharjutused miinipildujaga. Toimuvad aastas ligikaudu 30 päeval, ajavahemikus oktoobrist maini.
- lahingugranaadi viskeharjutused ja lõhketööd. Toimuvad aastas ligikaudu 10 päeval ajavahemikus oktoobrist maini (arvestatud on plaaniliste lõhketöödega).

Kaitseväge ja Kaitseliidu väljaõppeprotsessi intensiivsust kuude lõikes iseloomustab joonis 1.

Harjutusväljal ei ole planeeritud regulaarselt korraldada suurõppusi, kohapeal harjutab maksimaalselt viie kompanii suurune (800 meest) üksus. Siit saab järeldada ka transpordivoogude suuruseid, mis ei ületa 20 veokist suuremaid autokolonne ning mis jagunevad väiksemateks gruppideks.

Joonis 1. Kaitseväge ja Kaitseliidu õppe- ja harjutuskohtade kasutusköormus kuude löikes

4. Väljaõppeks kasutatavad alad

Väljaõppeks kasutatavate alade paiknemise asukohavalikul arvestati järgnevaga:

- minimaalselt kahjustataks väärtuslike kooslusi;
- alade asukoht ei oleks kaitsealuste liikide elupaigas ega vahetus läheduses;
- alad asuks asustusest võimalikult kaugel;
- alade ohualad jääksid planeeritavale territooriumile;
- alasid oleks võimalik samaaegselt kasutada.

Arvestades looduskaitselisi kitsendusi ja soovitusi, asustuse paiknemist ning maastiku omapära ja ohutust, planeeriti 14 erineva väljaõppeiselooga ala. Alade täpne suurus sõltub maastiku omapärasest ja detailsemast planeerimisest.

Ala nr 1

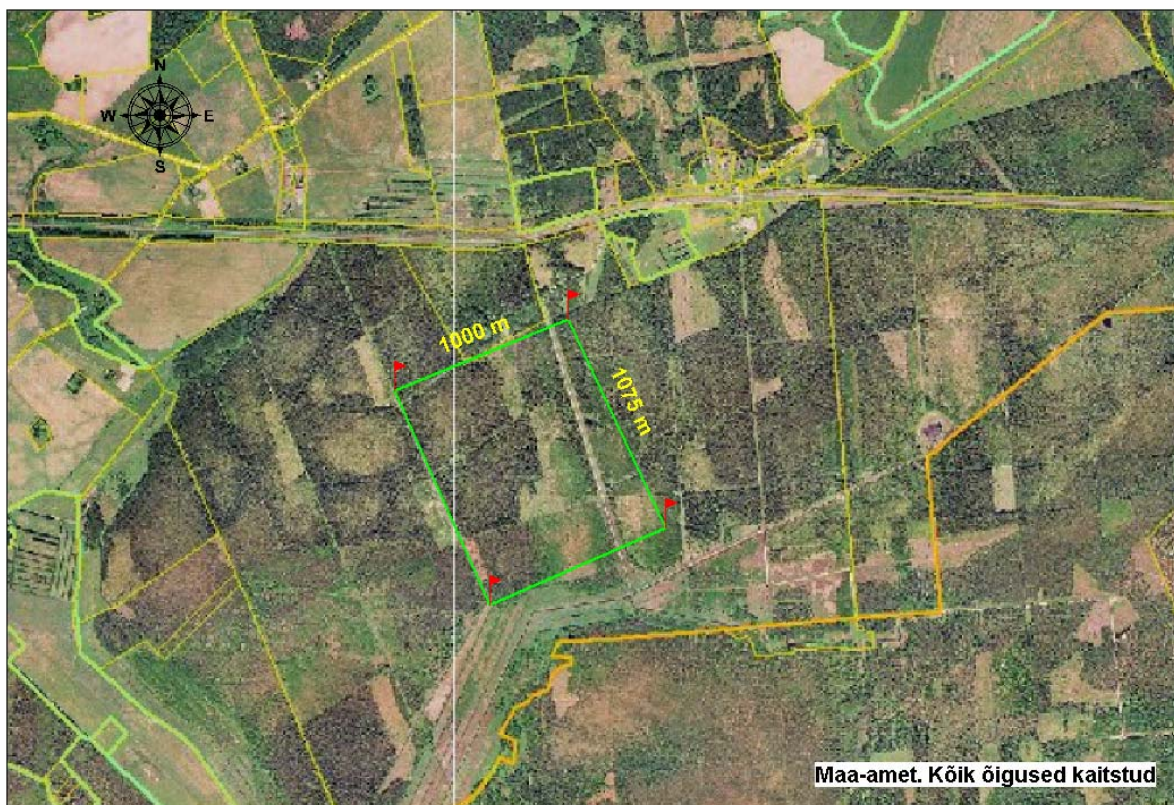
Vilbusuu laskeväli

Kuni rühma suuruse üksuse käsitulelrelvadega lahinglaskmiste läbiviimiseks. Võimaldab rünnak-, kaitse- ja varitsusharjutuste läbiviimist. Sihtmärgid paigutatakse laskmisteks eelnevalt ettevalmistatud kohtadesse.

Laskeväljal on määratud laskmise põhisuund. Looduses tähistatakse laskevälja neli nurka, mille piiridest alal toimuv tegevus ei välju. Sihtmärke paigaldatakse ala piiresse. Ala piiridest jääb välja vaid ohuala, mis ei välju harjutusvälja piiridest.

Laskevälja suurus on 1000 m x 1075 m (joonis 2). Vajaliku nähtavuse saavutamiseks (50 m kuni 300 m) on vajalik metsa hõredamaks raiumine. Samas säilitatakse elujõulisemad puud. Raie eesmärk ei ole metsa majandamine vaid väljaõppeks vajaliku keskkonna loomine. Kuivanud, kahjustatud ja langenud puid ei eemaldata juhul, kui need ei halvenda kasutusvõimalusi. Vajadusel olemasolevad kuivenduskraavid taastatakse ning vajadusel rajatakse uued kraavid.

Joonis 2: Vilbusuu laskeväli

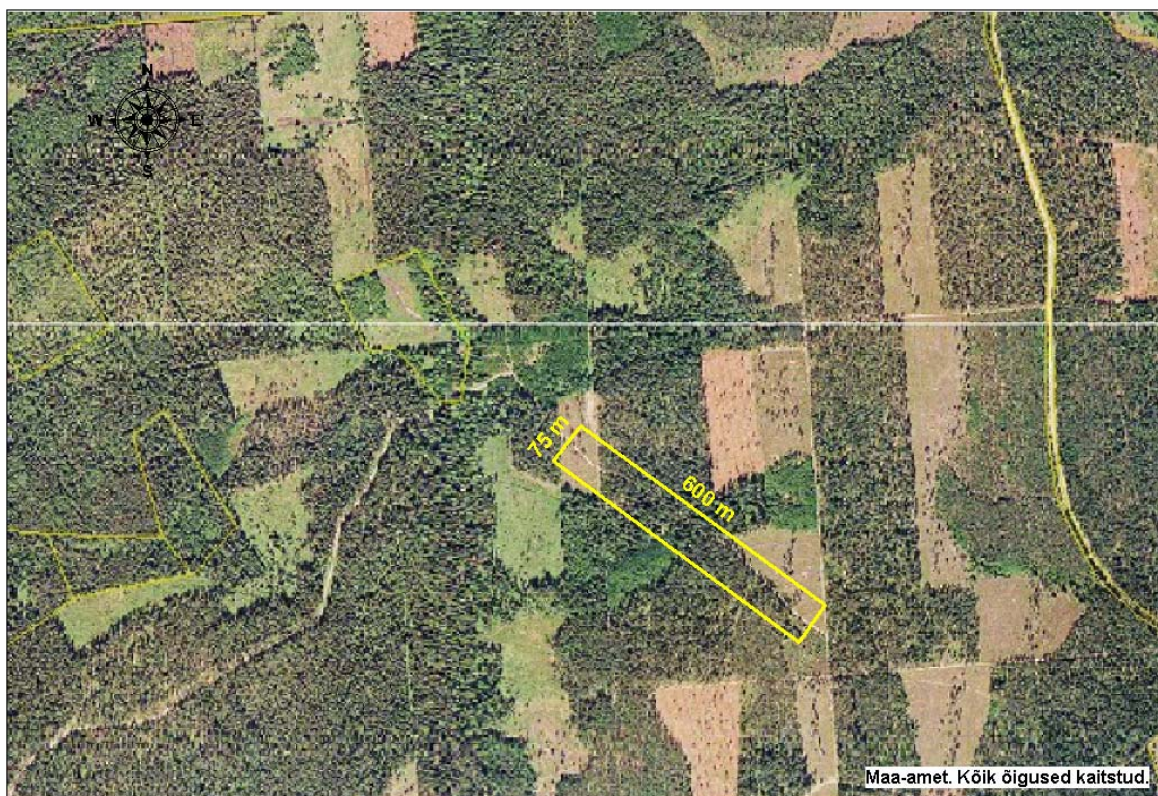

Ala nr 2

Snaipri laskeväli

Snaiperrelvadest laskmiseks kuni 600 m kaugusele. Võimaldab teostada erinevaid taktikalisi laskeharjutusi. Laskevälja suurus 75 m x 600 m (joonis 3). Täiesti lage peab olema 25 m x 600 m suurune ala. Ülejäänud 50 m jaguneb mõlemale poole lagendikku (25 m ja 25 m), mis peab olema vajaliku nähtavuse saavutamiseks hõredamaks raiutud. Planeeritud alasse jääb metsatee, mis vähendab raiutava metsa mahtu. Tulepositsioon peab võimaldama laskmist lamades, püsti ja põlvelt. Vajadusel tuleb rajada tulepositsioonid kõrgendikule. Looduses tähistatakse laskevälja tulepositsioonide vasak ja parem äär, mille piiridest alal toimuv tegevus välja ei lähe. Sihtmärke paigaldatakse ala piiresse. Ala piiridest jääb välja vaid ohuala, mis ei välju harjutusvälja piiridest.

Joonis 3: Snaipri laskeväli

Ala nr 3

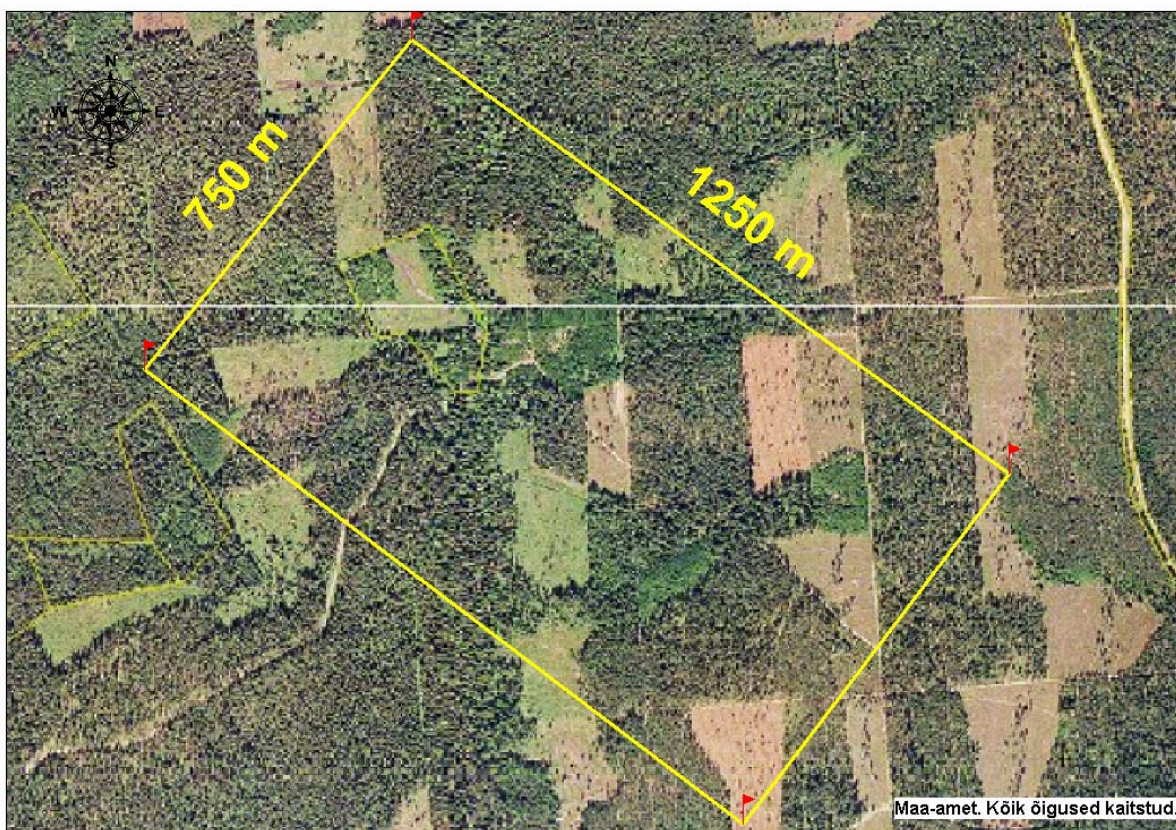
Tsirgupalu laskeväli

Kuni rühma suuruse üksuse käsituli relvadega lahinglaskmise läbiviimiseks. Võimaldab rünnak-, kaitse- ja varitsusharjutuste läbiviimist. Sihtmärgid paigutatakse laskmisteks eelnevalt ettevalmistatud kohtadesse.

Laskeväljal on määratud laskmise põhisuund. Looduses tähistatakse laskevälja neli nurka, mille piiridest alal toimuv tegevus välja ei lähe. Sihtmärke paigaldatakse ala piiresse. Ala piiridest jääb välja vaid ohuala, mis ei välju harjutusvälja piiridest.

Laskevälja suurus on 750 m x 1250 m (joonis 4). Vajaliku nähtavuse saavutamiseks (50 m kuni 300 m) on vajalik metsa hõredamaks raiumine. Samas säilitatakse elujõulisemad puud. Raie eesmärk ei ole metsa majandamine vaid väljaõppeks vajaliku keskkonna loomine. Kuivanud, kahjustatud ja langenud puid ei eemaldata juhul, kui need ei halvenda kasutusvõimalusi. Vajadusel olemasolevad kuivenduskraavid taastatakse ning vajadusel rajatakse uued kraavid.

Joonis 4: Tsirgupalu laskeväli

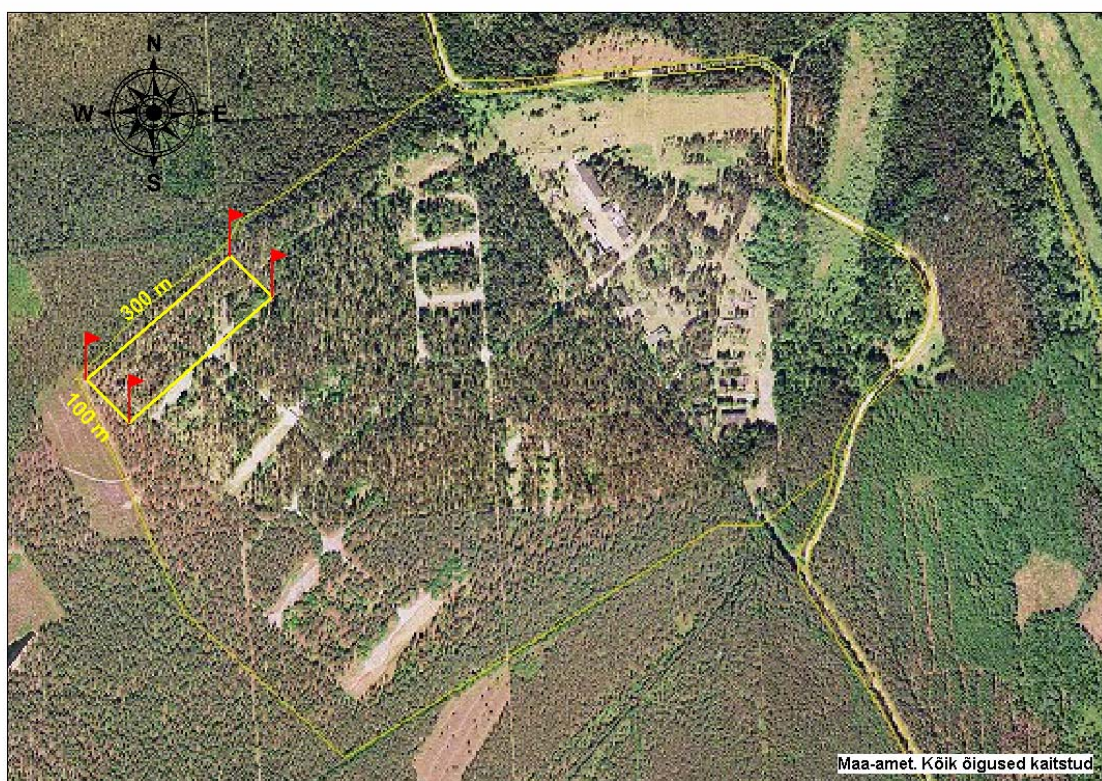

Ala nr 4

Üksikvõitleja lahinglaskmise laskeväli

Kuni lahingupaari käsitulirelvadega lahinglaskmiste läbiviimiseks. Laskevälja suurus on 100 m x 300 m lage ala, vajalik on metsa raadamine ning maastiku kujundamine (joonis 5). Laskeväljale ehitatakse erinevad rajatised (tõkked, rajatised varjumiseks jms) ja paigaldatakse sihtmärgid. Looduses tähistatakse laskevälja neli nurka, mille piiridest alal toimuv tegevus välja ei lähe. Ala piiridest jääb välja vaid ohuala, mis ei välju harjutusvälja piiridest.

Joonis 5: Üksikvõitleja lahinglaskmise laskeväli

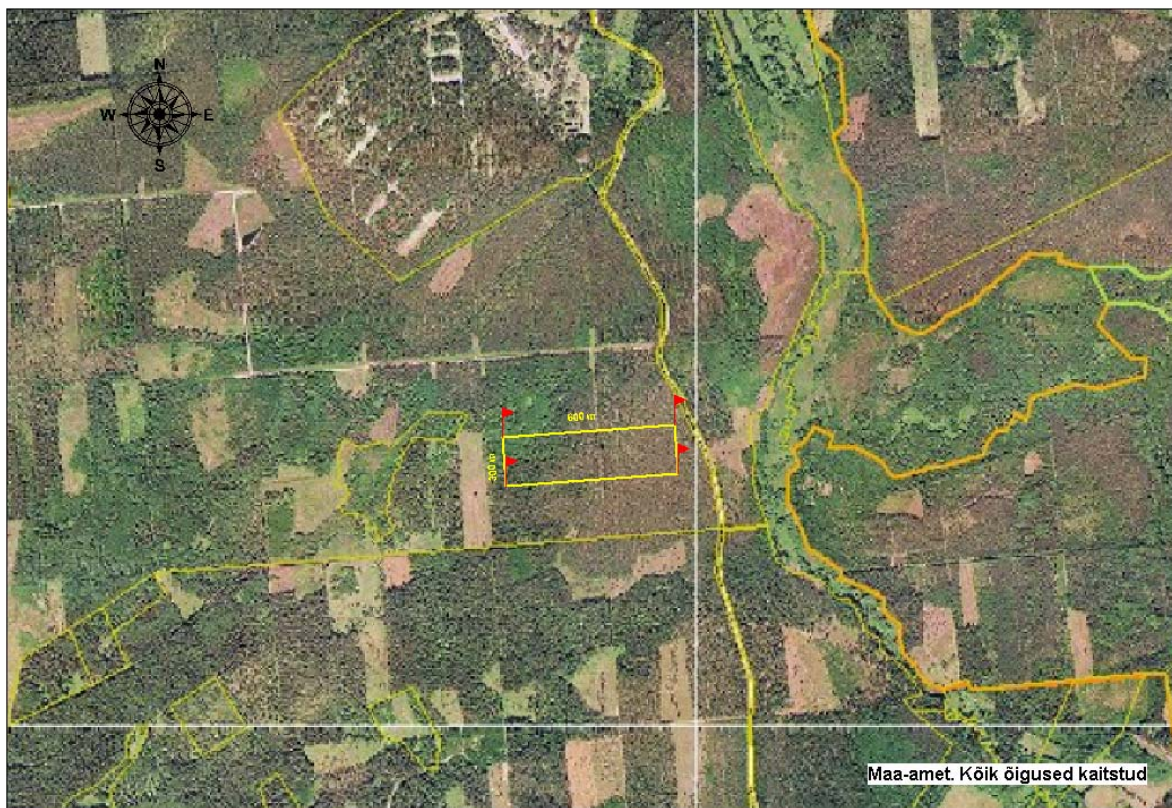

Ala nr 5

Keretu laskeväli

Lahinglaskmisteks ettevalmistavate laskeharjutuste läbiviimiseks käsituli relvadest. Ala suuruseks on 300 m x 600 m lage ala (vajalik raadamine), ei tohi olla puid, kive ning kände (joonis 6). Laskeväli võimaldab teostada laskeharjutusi tulepositsioonidelt erinevate takistuste tagant ja erinevatest laskeasenditest kuni 600 m kaugusel paiknevate sihtmärkide pihta. Laskevälja taha (viimaste sihtmärkide taha) rajada vajadusel vall, mille eesmärgiks on sihtmärgiala taga olevate puude kaitsmine. Laskeväljal on määratud laskmise põhisuund. Looduses tähistatakse laskevälja neli nurka, mille piiridest alal toimuv tegevus välja ei lähe. Sihtmärke paigaldatakse laskeväljale selleks ettenähtud kohtadesse vahemikku 50 m kuni 600 m. Ala piiridest jääb välja vaid ohuala, mis ei välju harjutusvälja piiridest.

Joonis 6: Keretu laskeväli

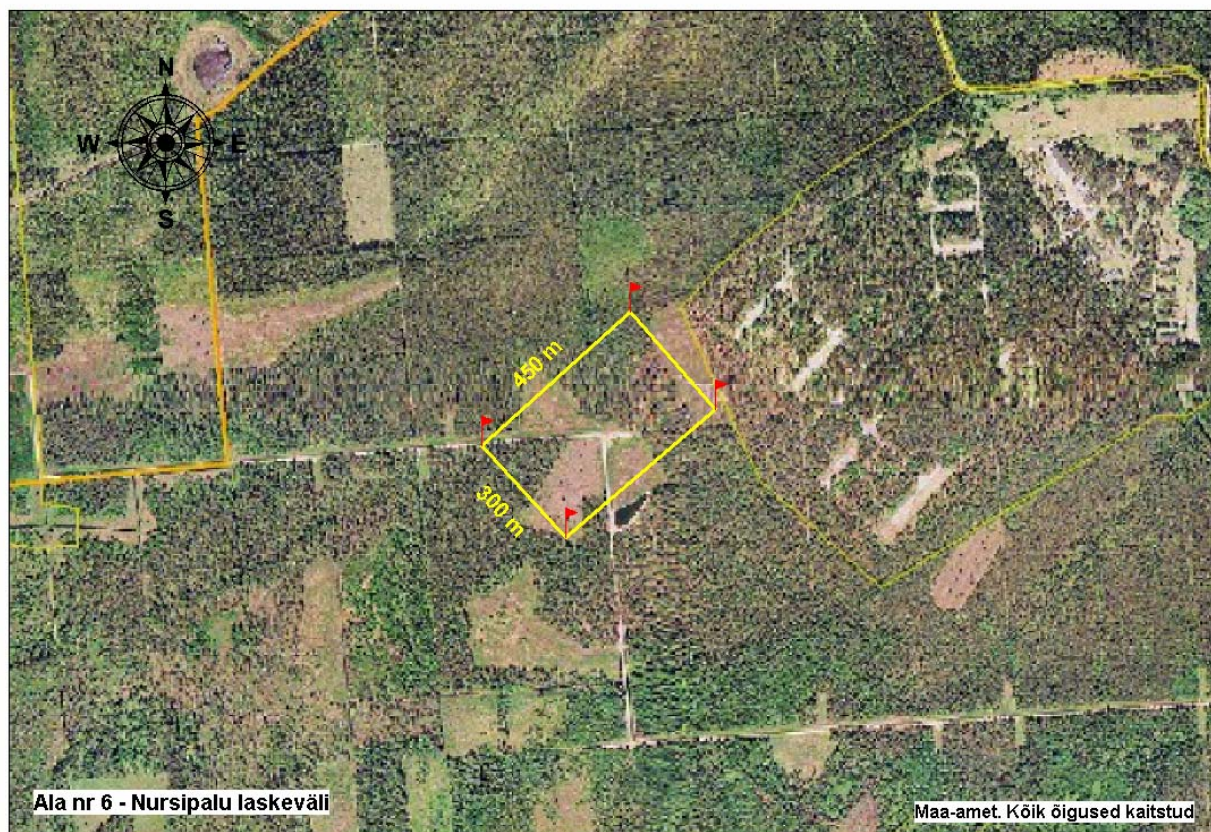

Ala nr 6

Nursipalu laskeväli

Kuni rühma suuruse üksuse käsituli relvadega lahinglaskmiste läbiviimiseks. Võimaldab kaitseharjutuste läbiviimist. Laskevälja suurus on 300 m x 450 m lage ala (vajalik raadamine) (joonis 7). Ala peab olema lage, ei tohi olla puid, kive ning kände. Laskeväljale rajatakse statsionaarsed tulepositsioonid. Sihtmärgid paigaldatakse selleks ettevalmistatud kohtadesse tulepositsioonidest kuni 450 m kaugusele. Ala on looduses tähistatud neljast nurgast. Laskeväljal on määratud laskmise põhisuund. Looduses tähistatakse laskevälja neli nurka, mille piiridest alal toimuv tegevus välja ei lähe. Sihtmärke paigaldatakse ainult ala piiresse. Ala piiridest jääb välja vaid ohuala, mis ei välju harjutusvälja piiridest.

Joonis 7: Nursipalu laskeväli

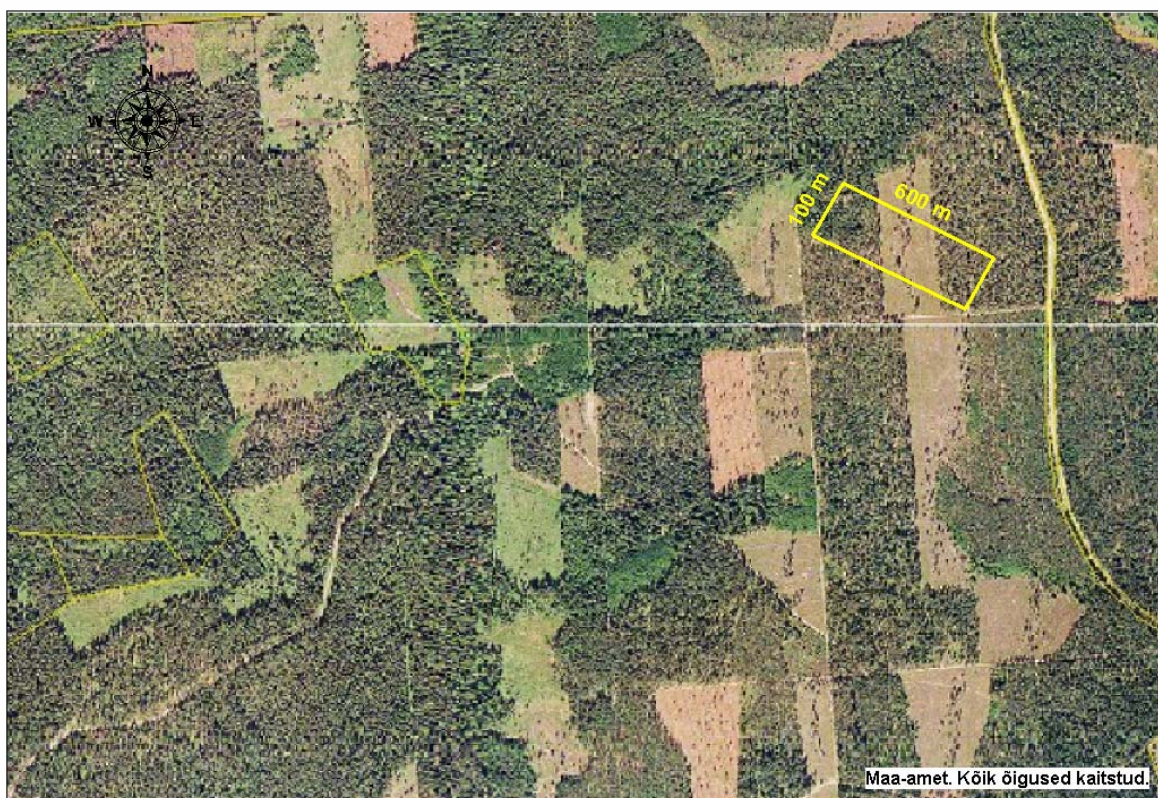
Ala nr 7

Tankitõrjegranaadiheitja laskeväli

Tankitõrjegranaadiheitja laskeharjutuste läbiviimiseks. Laskmine seisvate ja liikuva sihtmärgi pihta. Laskeväli on 100 m x 600 m lage ala (vajalik raadamine), kus ei tohi olla puid, kive ning kände (joonis 8). Laskeväljale rajatakse tulepositsioonid, seisvate sihtmärkide paigutamise (100 m

600 m) kohad ja üks liikuv märklaud. Metsakahjustuste vähendamiseks rajatakse laskevälja taha vall. Looduses tähistatakse laskevälja neli nurka. Ala piiridest jääb välja vaid ohuala, mis ei välju harjutusvälja piiridest.

Joonis 8: Tankitõrjegranaadiheitja laskeväli

Ala nr 8

Teeninduskeskuse ala (joonis 9)

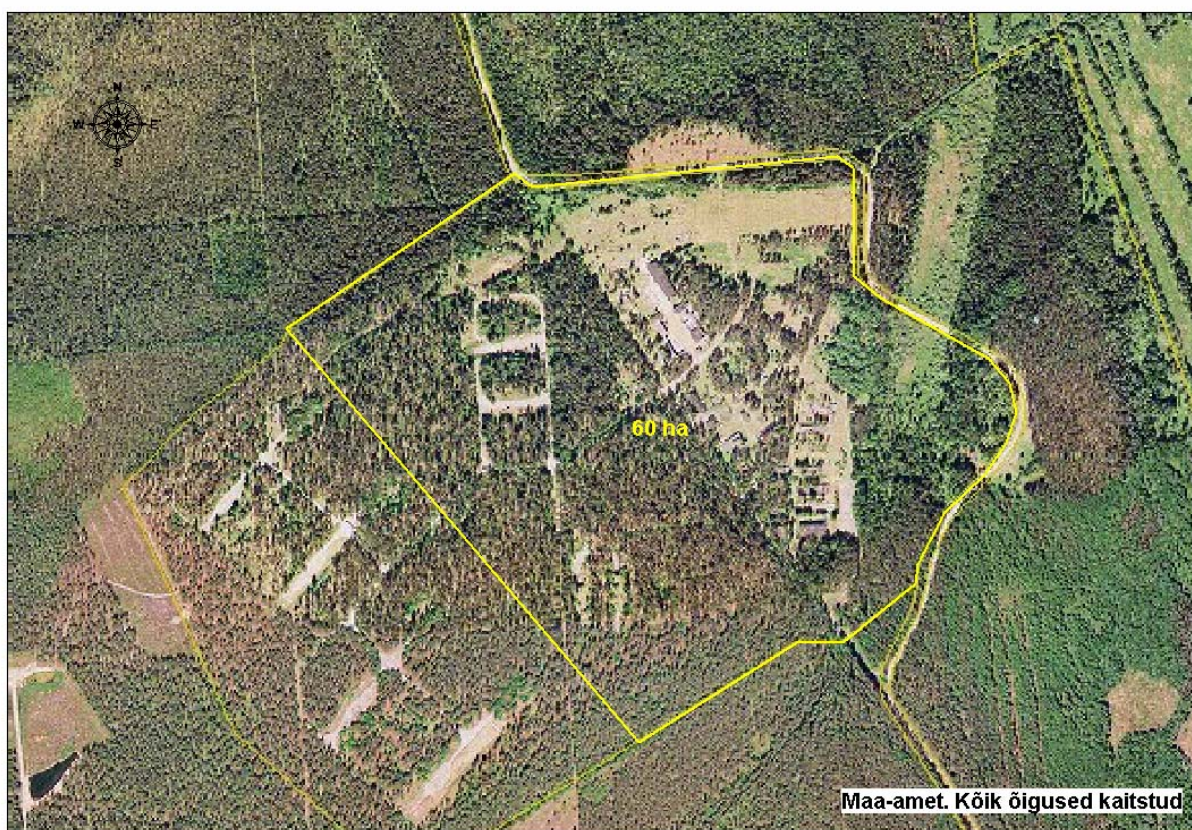
Harjutusvälja teeninduskeskus kujutab endast hoonestust, kus asuvad paari kabinetiga haldus- ja valvehoone ning varustuse hoidmise ja hoolduse kuurid. Jäätmete kogumine korraldatakse õppuste kohas või siis teeninduskeskuses. Teeninduskeskuses on ette nähtud alaline valve (personaliga 1-2 inimest ning elektrooniline valve). Samale alale on võimalik rajada:

- **Linnavõitlusala** vanade kasarmute ja garaažide alale. Alal renoveerida vanad või ehitada uued hooned, mis on ühe- kuni kahekorruselised ning erineva ruumipaigutusega. Alal kasutatakse imitatsioonivahendeid.
- **Degaseerimisplats**, kus toimub lahingutehnika ja isikoosseisu degaseerimisalane väljaõpe. Degaseerimisalases väljaõppes kasutatakse inertseid, keskkonnaohtu mittekujutavaid aineid. Kuna on olemas oht, et lahingutehnika degaseerimisel võib tehnikalt eralduda õli jääke, on vajalik asfalteeritud või betoneeritud platsi olemasolu reostuse vähendamiseks. Plats peab olema:
 - piiratud ringkraaviga (pesuvee ära juhtimiseks);
 - varustatud vee ja elektriga.

Rajama peab kanalisatsiooni ja kogumiskaevu, kuhu juhitakse ka teeninduskeskusest tulev reovesi. Platsi on võimalik kasutada ka **transpordi pesemise platsina**.

ABK varustuse kontrollimise koht – gaasimaskide kontrollimise hoone kujutab kerge konstruktsiooniga puitehitist ligikaudsete mõõtmetega 6 x 6 m. Hoones kasutatakse kloorpikriini gaasimaskide kontrollimiseks. Gaasimaskide kontrollimise hoone peab olema hästi tuulutatav. Hoone peab olema vähemalt 100 m kaugusel alaliselt kasutatavatest hoonetest.

Joonis 9: Teeninduskeskuse ala

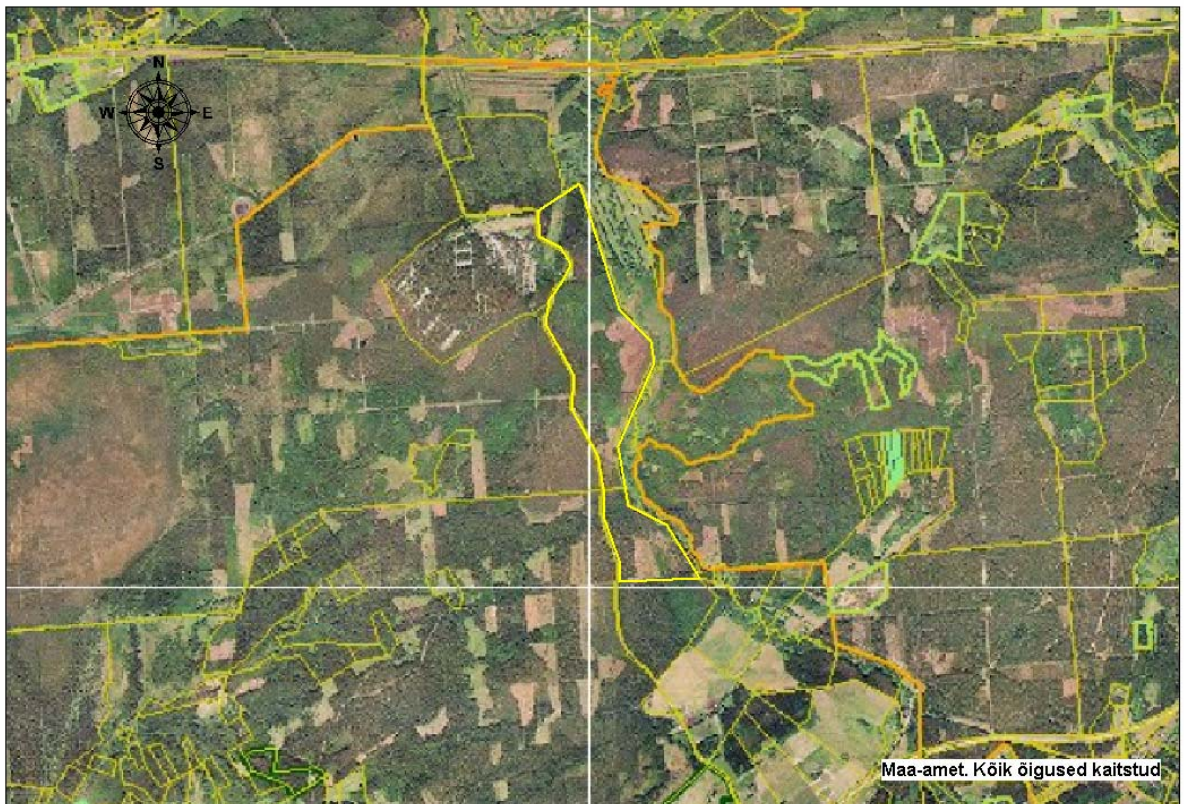

Ala nr 9

Välimajutusala

Välimajutusala on mõeldud 450 kaitseväelasele telkimisvõimaluse pakkumiseks (joonis 10). Ala on põhiharjutusalast eraldatud asfaltteega, mis välistab kaitseväelaste juhusliku sattumise väljaõppealadele.

Joonis 10: Välimajutuse ala

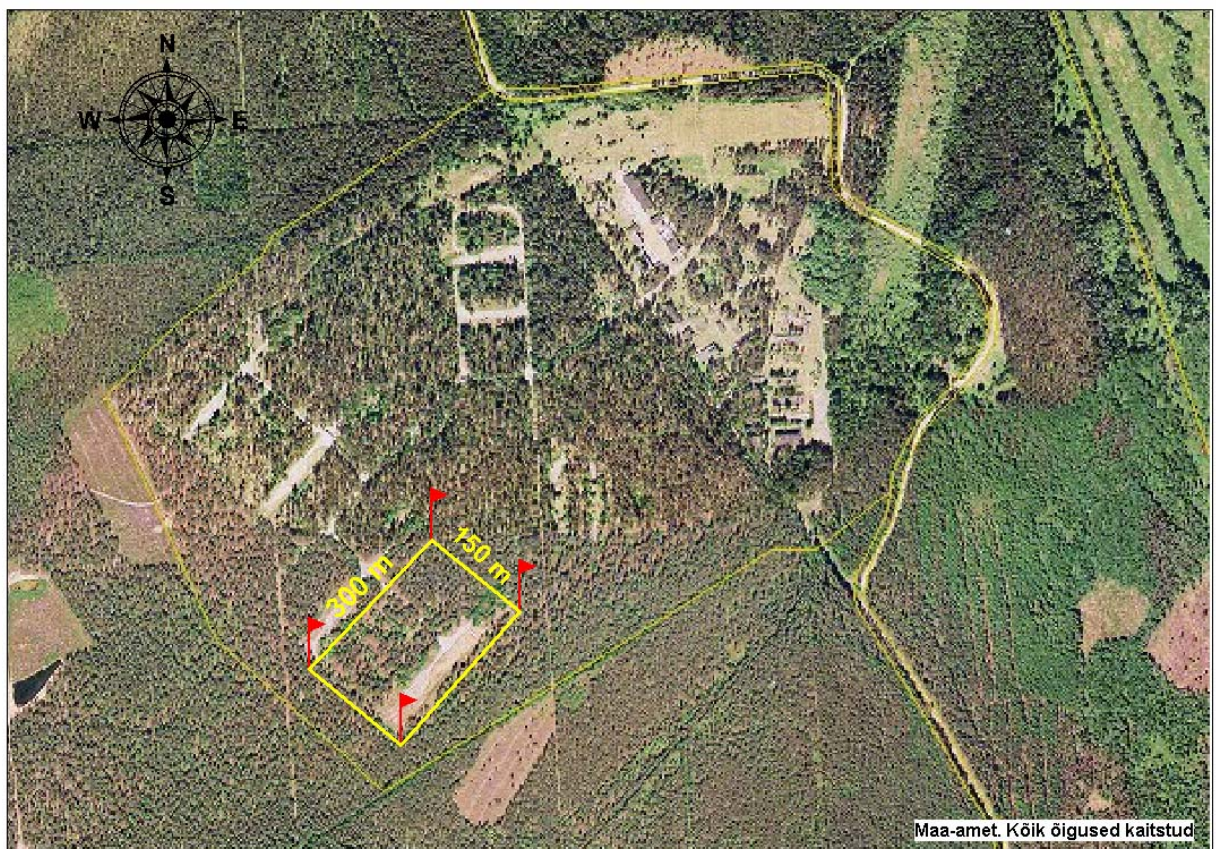

Ala nr 10

Lasketiirud

Esmase laskeväljaõppe ja lahinglaskmisteks ettevalmistavate laskeharjutuste läbiviimiseks käsituliirelvadest. Kaks kõrvuti olevat 300 meetrist lasketiiru. Ala suurus 150 m x 300 m lage ala (vajalik raadamine) (joonis 11). Lasketiir on kolmest küljest vallidega ümbritsetud ala, mis võimaldab viia läbi laskeharjutusi kuni 300 meetri kaugusel asuvate märklaudade/sihtmärkide pihta. Vallide kõrguse, paksuse, katematerjali jmt kehtestavad kehtivad nõuded. Lasketiir on vähendatud ohualaga, seega on võimalik samal ajal harjutusvälja teiste kohtade kasutamine suuremate piiranguteta.

Joonis 11: Lasketiirud

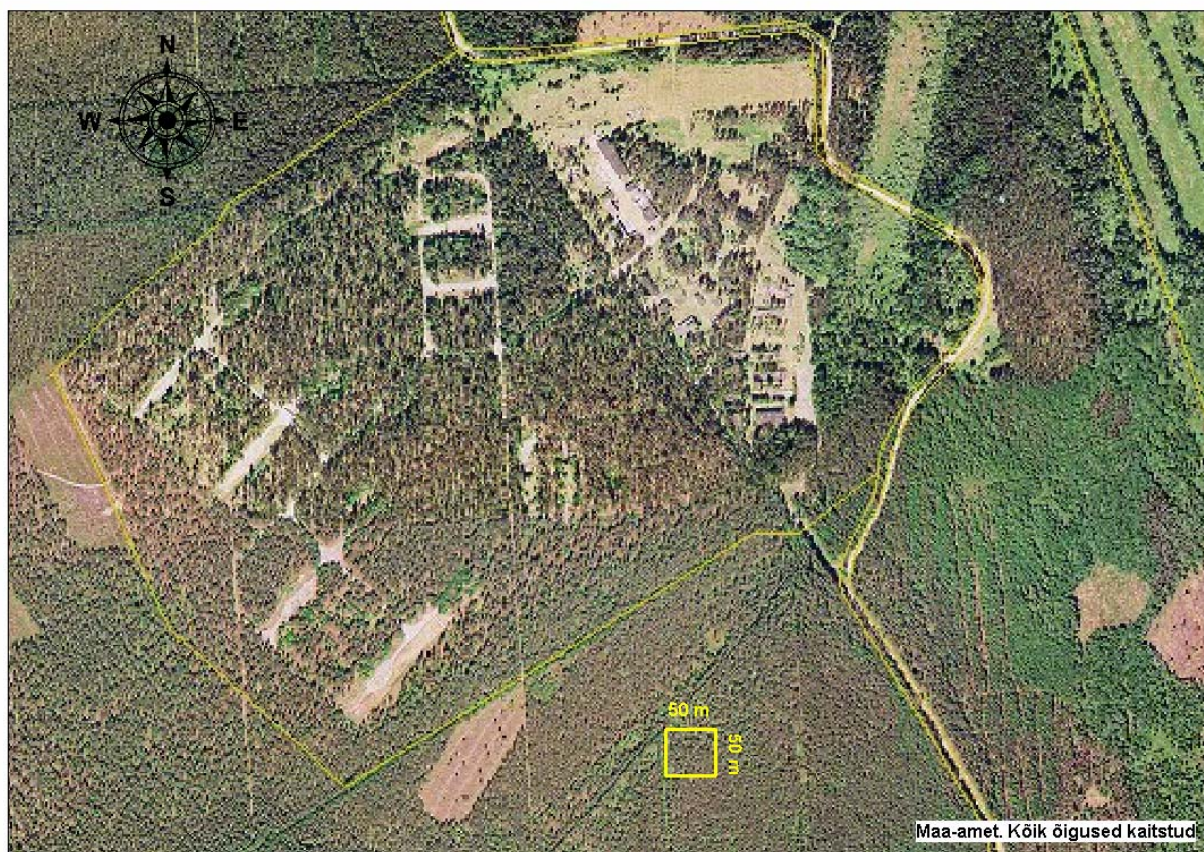

Alad nr 11 ja 12

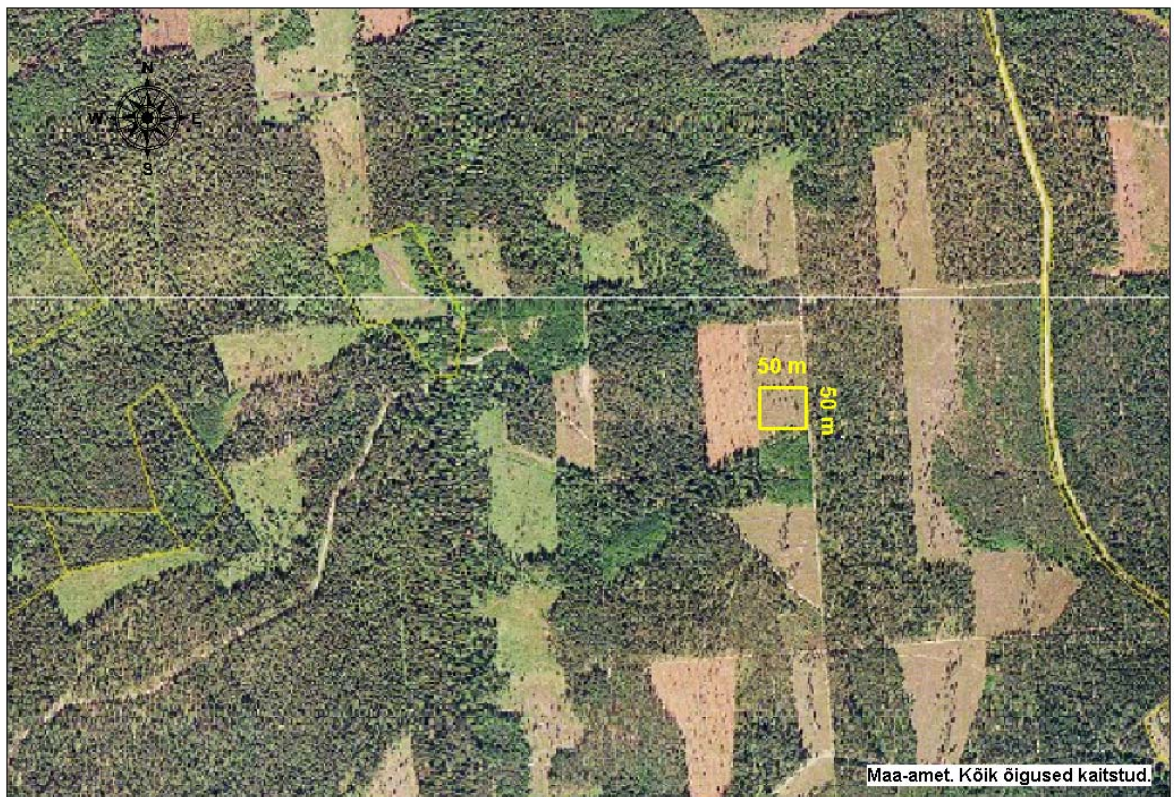
Käsigranaadi viskeala

Käsigranaadi viskamise teostamiseks. Ala suurusega 50 m x 50 m, lage ala (vajalik raadamine), mis vastab ohutustehnika nõuetele (joonis 12 ja 13). Alale rajatakse vastavalt nõuetele viske- ja ootekoht ning sihtmärgiala. Käsigranaadi viskekohta ümbritseb 300 m läbimõõduga ohuala. Käsigranaadi viskekoht peab olema tähistatud ja kontrollitav nii, et oleks välistatud kõrvaliste isikute juhuslik sattumine heitmise ajal käsigranaadi viskekohta. Käsigranaadi ohuala piir võib kattuda harjutusvälja piiriga, kuid ei ületa seda.

Joonis 12: Käsigranaadi viskeala (ala nr 11)

Joonis 13: Käsigranaadi viskeala (ala nr 12)

Ala nr 13

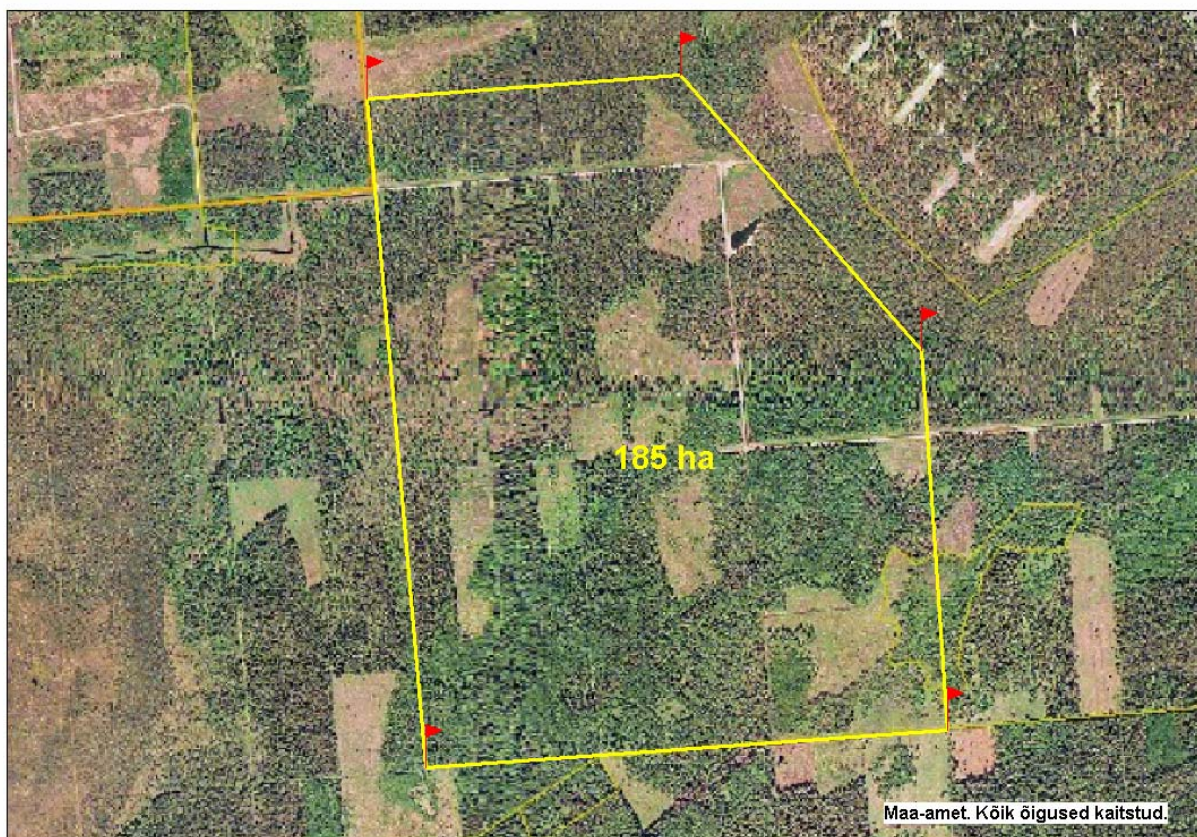
Kaudtulerelvade sihtmärgiala

Harjutusväljale on planeeritud üks kaudtulerelvade sihtmärgiala (joonis 14). Ala optimaalseks suuruseks on 1500 m x 1500 m, mis oleks 85-95% ulatuses lage.

Sihtmärkide paigutamise ala peab võimaldama vähemalt 2-3 erineva sihtmärgi paigutamist. Sihtmärkide vaheline kaugus peab olema mitte alla 300 m. Sihtmärgid peavad olema tulejuhtimispunktist nähtavad (tuleb arvestada maastikureljeefi iseärasusi). Sihtmärgialal tulekahju tekkimisel rajatakse tule edasise leviku tõkestamiseks tuletõkkeribad. Sihtmärgiala vahetus läheduses (väljaspool ala) peavad olema rajatud tuletõrje veevõtmiskohad. Sihtmärgialal peavad olema teed, mis peavad võimaldama sihtmärkide paigutamist ja aitavad ka tõkestada tule levimist.

Kõikide kaudtulerelvadest laskmiste lahutamatu osa on tulejuhtimine, kuna miinipildujatest lastes tulepositsioonilt sihtmärki näha ei ole. Seetõttu tuleb sihtmärgi koordinaadid ja tule korrigeerimise andmed esitada tulejuhtimismeeskonna poolt. Tulejuhtide asukoht maastikul oleneb reljeefist ning asukoht peab tagama nähtavuse kogu sihtmärkide paigutamise ala ulatuses. Tulejuhtimiskohtade valikul tuleb arvestada, et rahuaegses väljaõppes ei tohi tulejuhid ise olla laskmiste ohualas. Tulejuhtide vaatluse teostamiseks rajatakse nõuetele vastavad punktid. Tulejuhtimismeeskonna väljaõppeks on vajalik asukohavahetuse võimaldamine.

Joonis 14: Kaudtulerelvade sihtmärgiala

Ala nr 14

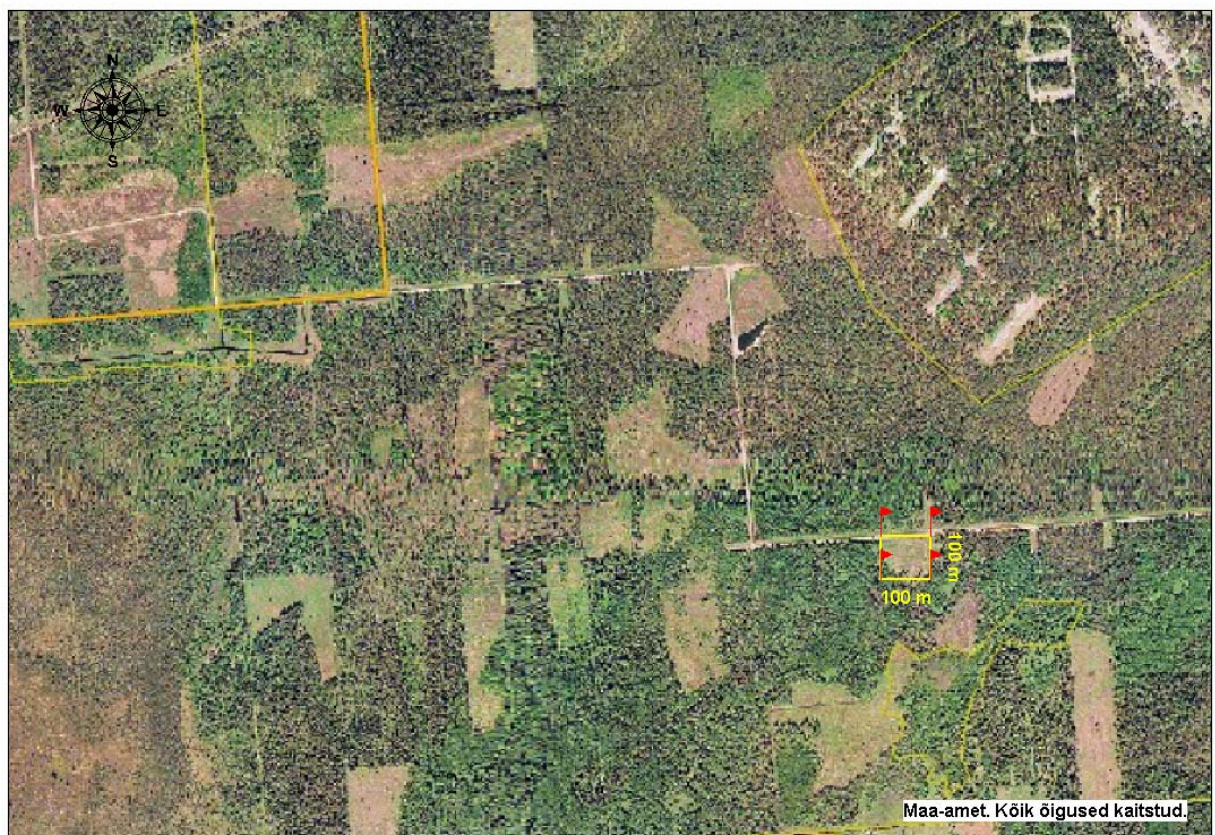
Lõhkamispaik

Ala, kus teostatakse mitmesuguste erinevast materjalist elementide lõhkamist ja demineerimist. Ala peab võimaldama erinevatest materjalidest (puit, metall, raudbetoon jms) konstruktsioonielementide lõhkamisi ning demineerimistöid (lõhkekehade hävitamiseks). Ala suurusega 100 m x 100 m lage ala (vajalik raadamine) (joonis 15), mis vajadusel ümbritsetakse pinnasest vallidega kildude püüdmiseks ning lõhketöödel tekkiva õhulööklaine mõju vähendamiseks.

Alale tuleb rajada raudbetoonist või muust materjalist varjend, kuhu oleks võimalik paigutada blokkide süsteemi, mis võimaldab tõmmata sõidukit (maketti) miiniväljale.

Alale peab olema rajatud kõvakattega tee, mis võimaldaks lõhatavate konstruktsioonielementide kohalevedu. Lõhkamispaika ümbritseb lõhkamiste ja demineerimistööde ajal kuni 500 m läbimõõduga ohuala. Lõhkamisplatsist u 200 m kaugusele tuleb rajada varjend (punker), soovitatavalt vaatluse võimalusega. Varjend vähendaks isikkoosseisu ohutusse kaugusse liikumise aega lõhketööde ja demineerimistööde ajal ning võimaldaks jälgida lõhkamispaigal toimuvat.

Joonis 15: Lõhkamispaik

Ülejäänud ala kasutamine

Lisaks eelpool loetletud tegevustele, mis nõuavad suuremal või vähemal määral ohuala (ohualade suuruse kehtestavad kaitseväge juhataja poolt kinnitatud ohutustehnika eeskirjad), on kaitseväge väljaõppes läbiviidavatest tegevustest ka neid, mis ei vaja ohuala ja konkreetselt selleks ettenähtud väljaõppehitist. Alljärgnevas loetelus märgitud tegevused viiakse läbi väljaspool ohualasid ehk planeeritava harjutusvälja äärealadel (harjutusväljal lubatavaid ja keelatud tegevusi reguleerib harjutusvälja kasutuseeskiri).

Kaudtulerelvade (miinipildujad) tulepositsioonide valikul arvestatakse maastiku iseärasuste, looduskaitseliste piirangute ja ohutustehnika eeskirjadega. Tulepositsioonid ei vaja väljaehitamist, kui alal on olemas lagendikud, ala on kuiv ja võimaldab ligipääsu transpordivahenditega ning võimaldab masinatega väiksemaid manöövreid. Miinipildujarühma koosseisus on kuni 10 miinipildujat. Üks tulerühm vajab paigutamiseks u 180 m x 150 m suurust lagendikku ning tulerühmade vaheline kaugus on 300 m kuni 500 m. Miinipildujate laskeharjutustel arvestatakse sihtmärkide asukohta ja kaugust sihtmärgialale. Ohuala arvutatakse iga laskeharjutuse korral.

Fortifikatsioonide ala – peab võimaldama rajada mitmesuguseid kaeveid, teid, kaitserajatisi, puitsildu, purdeid ja truupe. Ala suurus peab olema vähemalt 15 ha kuni 20 ha. Õppekoht ei vaja väljaehitamist.

Mittelõhkevate tõkete ala – peab võimaldama rajada traat-, puit- ja muid mittelõhkevaid tõkkeid. Alal peab olema tee või ristmik. Õppekoht ei vaja väljaehitamist.

Joogivee puhastuskoht peab võimaldama puhastada looduslikku vett joomiseks. Sobivad kõik veekogud, mis asuvad harjutusväljal. Õppekoht ei vaja väljaehitamist. Joogivee puhastamisel ei eraldu keskkonda ohtlike aineid.

Üleelamisala – ala, millel toimuv tegevus ei kahjustata keskkonda. Õppekoht ei vaja väljaehitamist ega konkreetset kohta.